

דעות אחרונות

6.10.2015

יועז הנדל • מה עושים עכשיו

זמן לגבוש אסטרטגיה

בימים של מלחמה יש משהו מעורר בתמונות של מסתערים ישראלים חודרים לתוך בית-חולים מאובטח בשכם, לוכדים מבוקש ויוצאים איתו החוצה במבצע חלק. יש משהו מנחם בלוחמי מג"ב שמגיבים בירי לפיגוע דקירה בעיר העתיקה ומחסלים את המחבל, או ביעילות שבה מצליח השב"כ להגיע לחוליה שרצחה את הווג הנקי.

ברמה הטקטית הישראלים יכולים להתגאות בכוחות הביטחון שלהם. זו אותה ישראל הצעירה והנועזת שהכרנו בעבר, אותה מדינה שנלחמת בלית ברירה. היום אותו ים והערכים אותם ערבים. הבעיה מתחילה כשמנסים להבין מה מתרחש ברמה האסטרטגית.

הדיונים האחרונים בקבינט הם מענה תקשורתי. כמו פורסט בפייסבוק, רק בחוג כתיבה יוצרת. אין צורך בקבינט כדי להחליט על ירי צלפים, על הריסת בתי מחבלים ועל תגבור של ארבעה גדודים באיו"ש. לשם כך יש מפקדי גדודים, אוגדות, אלופי פיקוד. כל אלה צריכים להיות חלק מסל התגובות הישראלי מול כל פיגוע. בעבר בהווה ובעתיד. ישראל הכריעה בעבר את טרור המתאבדים באינתיפאדה השנייה, והיא תכריע את גל הטרור גם באינתיפאדה השלישית. למה? כי אין ברירה. ללא קשר לוויכוח המדיני בישראל, אין פתרונות אחרים לטרור. צה"ל יודע וצריך לנצח.

הדיונים בקבינט הם מענה תקשורתי. כמו פוסט בפייסבוק, רק בחוג כתיבה יוצרת. אין צורך בקבינט כדי להחליט על ירי צלפים או על תגבור גדודים באיו"ש

ברמה האסטרטגית קשה להבין לאן מכוונים. כל אחד מפריח סיסמאות משלו. נתניהו צודק כשהוא מתלונן על הסיכוי שעורשים עליו חברי לממשלה. האחריות היא שלהם כמו שהיא שלו. אלה שכותבים לו בפייסבוק עצות במקום להרים טלפון, אלה שהולכים להפגנה וקוראים משם לממשלה כאילו הם לא חלק ממנה. אלה שמשיאים עצות פומביות כאילו מדובר ביועצים חיצוניים או בפרשנים ביטחוניים. יש גבול לציניות. נכון, לו היה מדובר בממשלת שמאל הרחובות היו כנראה מלאים בהטחות של נתניהו האפופיצינה. אלא שזו הממשלה שלו, והאינתיפאדה שפורצת היא במשמרת שלו.

האמת צריכה להיאמר: כולם (ובוודאי נתניהו) רוצים להכריע את הטרור. לא היה בישראל מעולם ראש ממשלה או שר ביטחון שהעדיפו להתפייס איתו. זה נמר שאף אחד – כולל מנהיגים פלסטינים – לא מצליח לרכוב עליו. רבין כשר ביטחון קרא לשבור ידיים ורגליים, שרון של טרם חומת מגן הבטיח באוויר תגובה חריפה אחרי כל פיגוע מרמם עד מארס 2002, ונתניהו מבטיח צעדים משמעותיים. כולם מבטיחים, מנסים לרסן, להנמיך להבות – עד שמגיעים לאותה נקודה שבה במקום לאיים, יורים.

גל הטרור הפלסטיני מחייב שתי פעולות מקבילות. האחת היא הפעלה רחבה של כוחות הביטחון עד שיצטמצמו משמעותית הפיגועים. זה אפשרי. השנייה היא דיון אמיתי בממשלה מה עושים במציאות של אין שלום. מה ישראל רוצה לעשות בהתחשב בכך שאין עם מי לדבר. אין פרטנה. דיון שלא נעשה בשנים האחרונות על ירושלים והכאוס בחלק מהשכונות שלה, על ההפרדה משטחי הרשות הפלסטינית, על החזון שא"ליו ממשלת ישראל מכוונת ועל הלחץ הבינלאומי.

בינתיים זה לא פה ולא שם. כשיפסיקו שרי הממשלה לפרשן את המציאות מול בית ראש הממשלה הם יוכלו אולי להתפנות כדי להחליט לגביה. ■

רונן ברגמן • המעורבות הרוסית בסוריה

פוטין לא "ממחנה הטובים"

שיצאו לסייע לו מעשרות מדינות במערב יחזרו הביתה לפגע שם. גם בישראל יש הטוענים "אנחנו בעד פוטין ואסר" ומצביעים על כך שהאזור היה שקט ובטוח יותר מבחינתנו לפני תחילת מלחמת האזרחים בסוריה.

הכאוס באזור, חוסר היכולת להבדיל מי הטובים ומי הרעים והשא"ל האם אויבו של אויבי הוא ידידי – הם מהסיבות לתגובה המהוססת והרופסת של המערב. ייתכן שסוריה תהיה לפוטין מה שאפגניסטן הייתה לברו'נייב – בית הקברות הפוליטי שלו ושל משטרו – אבל ביינתיים על כולנו לסלק את המחשבה שפוטין הוא חלק ממחנה הטובים. פוטין הוא חלק מהבעיה, לא הפתרון. ככל שארה"ב תמשיך להסס ולא תנקוט יד קשוחה נגדו, כך היא תעצים את המשבר.

פוטין הוא חלק מהבעיה בסוריה, ולא הפתרון. אם ארה"ב תמשיך להסס ולא תנקוט יד קשוחה נגדו, המשבר הסורי יתעצם, דאעש יתחזק והפליטים ימשיכו להציף את המערב

אסד, חשוב להזכיר, הוא לא התרופה לדאעש: הוא ומסע ההרג הנורא שלו בסוריה הם שיצרו את בסיס התמיכה המרכזי של הארגון. רוסיה, מצידה, לא באה להילחם בארגוני הטרור הפועלים בסוריה אלא, יחד עם חיזבאללה ואיראן, לוודא שאסד יישאר בשלטון. רופא העיניים הביישן מרמשק לא השתנה – ברגע שיתחזק, ימשיך את מסע הרצח, ורק יחזק עוד את דאעש ואת גלי הפליטים למערב. יהודים שעלו מברה"מ לשעבר אומרים כי הרוסים, בהכללה גסה, אינם מתאווים לשלטון דמוקרטי ומחפשים "צאר" שישלוט עליהם. איני יודע אם הדבר נכון, אך ברור שפוטין, בדמות הצאר התורן, יבין רק את שפת הכוח. רק אם ארה"ב תבהיר, לרבות באמצעים אגרסיביים, שהתערבות צבאית לטובת פושע המלחמה מרמשק אינה באה בחשבון, יחשוב פוטין פעמיים לפני שימשיך בהצבת גייסותיו בסוריה. ■

יונתן יבין • בן-גוריון מתהפך

עיר ושמה דוידה

מה עלינו ליישב, ובתכונה. בדמיונו ודאי הפך הפוטנציאל הגדול לערים משגשגות, שופעות תעשייה ומשפיעות פרנסה, חינוך, בריאות ותרבות, מקושרות זו לזו בתחבורה חדשנית ואינן נופלת במאומה מתל-אביב, בירת גדל"נו הנצחית.

אולם מאז עברו הרבה מים בשיטפונות, ואנו החלטנו שיש רק מקום אחד לגור בו – אותה עיר מאובטחת ומיועצת הנושקת לכמה מחוזי הדלוחים יותר של הים התיכון וסביבותיה. מה צריך כדי להפריח את הנגב, שמכיל את רוב שטחה של ישראל, ועוד בטר כנולוגיה המודרנית שעומדת לרשותנו? במילה אחת: מודיעין. לא צבאי ולא זה של הרלפק שאליו מביאים ילדים אוברים, אלא זה שממשש שם לאותה עיר משגשגת, שהוקמה יש מאין במרכז. הלכה למעשה, ובתור פרויקט ניסיוני, יש לתכנן עיר שלמה בנגב. אולי ליד שדה-יבוקה, אולי יקראו לה "דוידה". לתכננה כראוי, מהמסד ועד הטפחות, מראשון הכבישים שבאזור התעשייה ועד אחרון רמזוריה. לסלול אליה מסילת רכבת עוד לפני שמניחים את אבן הפינה של בית העירייה. לסגור עם מפעלים, חברות ומעסיקים מכל הסוגים על הקמת עסקים וסניפים מקומיים. ולבסוף: לגייס תושבים.

ממש כך: לגייס. רבבות בעלי מקצוע, יזמים, אמנים, משפחות צעירות, רווקים ורווקות, אוכלוסייה מתקדמת שתעניק תנופה לאזור כולו. לפתות אותם עם מקום עבודה מובטח לשלוש שנים, דירה בת-השגה, מענקים. ורק אחרי שסוגרים את הרשימות, לבנות. לבנות עיר שלמה. לא עיירת פיתוח עם "תמיכה" ו"עידוד" אקראיים, אלא עיר קומפלט, שמתוכננת להצלחה. אני הייתי עובד.

האם זו תוכנית מטורפת? בהחלט. אבל לא יותר מההכרזה על הקמת מדינת ישראל, אי אז בשנת תש"ח. ובטח לא יותר מההזנחה המתמשכת, האנטי-ציונית במהותה, של הנגב. ■

בכנס הרצליה ביוני האחרון נערך משחק סימולציה שדימה בשלב הראשון שלו את מלחמת לבנון השלישית בין ישראל וחיזבאללה. כבר בשלב הזה ניסו "נציגי רוסיה", בראשות ד"ר דימה ארמסקי, בתפקיד שר החוץ הרוסי, לחתור למגעים חשאיים עם ישראל כדי להיות מעורבים בנעשה ולהגדיל את השפעתה של מוסקבה באזור. יש ראל ("ראש הממשלה" זלמן שובל, "שר הביטחון" אייל בן-ראובן והח"מ כשר החוץ) לא ייחסה להם חשיבות.

בשלב השני, כך לפי הסימולציה, מתרחשים במקביל הרבה דברים רעים, ובראשם התערבות צבאית של רוסיה בלבנון. כאשר ד"ר שאול שי, מחבר התסריט, סיים לדווח על ההתפתחויות המדאיות, הבעתי מחאה. חשבתי שהתסריט פסימי, בוחר בהתפתחות השלילית ביותר בכל גזרה ובלתי סביר.

לפחות בכל הנוגע לרוסים – טעיתי בגדול. מה שנראה הזוי לגמרי לפני שלושה חודשים הופך למציאות כמעט וזה לתרחיש הדמיוני בצורת בניית הכוח הצבאי הרוסי הגדול בסוריה. צילומי הלוויין והמידע המודיעיני שהאמריקאים אוספים מוכיחים שהרוסים מתכננים להישאר בסוריה הרבה זמן.

גישתנו במשחק – להתעלם מרצונם של הרוסים להיות מעורבים – הייתה אף היא מוטעית. לפחות בכך איננו בודדים: המערב כולו, עוד מימי הנשיא בוש, התעלם מדרישותיו של פוטין להשפיע על הנעשה בעולם. דרישות מוצדקות או מופרכות? זה לא ממש משנה. פוטין לוקח בכוח את מה שלא ניתן לו בדרכים אחרות: בגיאורגיה, בקרים, באוקראינה ובשמי דמשק.

אך המקרה האחרון שונה: כשרוכז בהפעלת כוח במדינות סמוכות לרוסיה, היה המערב מאוחד בהתנגדותו לפוטין. הופעת דאעש במזרח התיכון והאופן שבו הוא נתפס כאיום עולמי בילבלו את הקהילה הדיפלומטית הבינלאומית. אף אחד לא אוהב את אסד, אבל הוא איבד את מקומו כשטן הכי נורא בשכונה לטובת קוצרי הראשים בסגנון "משחקי הכס".

הנכונות של פוטין לשלוח כוחות צבא להילחם בסוריה מעלה ברבים את התקווה שהרוסים יעשו את המלאכה עבור העולם הנאור ויחסלו את הארגון במזרח התיכון כמו גם את הסכנה שהמתנדבים

בארתיים. אחד התחבובים הנפוצים של מנהיגיו הוא היתלות באילן הציוני הגבוה ביותר, שהיה דווקא איש נמוך, הלוא הוא ראש הממשלה הראשון דוד בן-גוריון. במפגש עם ילדי גן או בהנחת אבן פינה כלשהי, בראיון ערוץ מקר דודו וכמובן בדרך לקלפי, יאזכר כל פרח פוליטיקה את אבי האומה בתקווה שיצטייר כממשיך דרכו. "הז"ק"ן ודאי מתהפך בקברו, אבל לא דווקא על הראש, כפי שאהב. הוא ראה ממרחקים מה שהם לא רואים ממטה, ואולי אף רואים ומתעלמים ממכוון. אם לשפוט לפי מבחן התוצאה, הממסד פועל זה עשורים בניגוד גמור לרוח "הפרחת השממה" של בן-גוריון. כשנוסעים על הכבישים הישנים והסדוקים באזור ניצנה, למשל, בין גבעות החול האינסופיות ליישובים הקטנים שנאבקים על חייהם, מבינים שהייתה הודמנות ואיננה. ואולי היא עוד ממתינה, אך מוחמצת שוב ושוב בככונות מכוון. טוב, זה כבר לא דור הרמת הכפפה אלא דור העברת המעטפה.

אין לי צל של ספק (אין פה צל בכלל, למען האמת), שלאחר כיבוש הנגב במלחמת השחרור, הבין בן-גוריון שזה מה שיש לנו: ימין ושמאל, רק חול וחול. הוא ידע שאת ארץ המדבר הזו שור

מה צריך כדי להפריח את הנגב? במילה אחת: מודיעין. עיר שלמה מתוכננת מהמסד עד הטפחות, עיר קומפלט שמתוכננת להצלחה. אני הייתי עובד

תורת המשחקים באש

פרופ' ישראל אומן, חתן פרס נובל לכימיה, מרבה לעוץ עצות בעניינים אסטרטגיים מנקודת ראותו של מומחה לתורת המשחקים. כל אימת שהוא עושה זאת, מורגם ההבדל בין חוכמת המדען לחוכמת המדינאי. מתמטיקאי בעל מוניטין, המשעבר את הירדן שצבר למען השקפותיו הפוליטיות, מתגלה כמנותק מהחיים בממשותף. ההתמחות מצמצמת את חוגת המבט.

בראיון עימו שהתפרסם בסוף השבוע בעיתון "גלובס" מציץ אומן לתכנן מנגנון אוטומטי שיפציץ מטרות אסטרטגיות נבחרות ברצועת עזה כתגובה לירי משם. משעה שייקבעו הפרמטרים להפעלתו של המנגנון, לא יהיה אף שר להשביט את פעולתו.

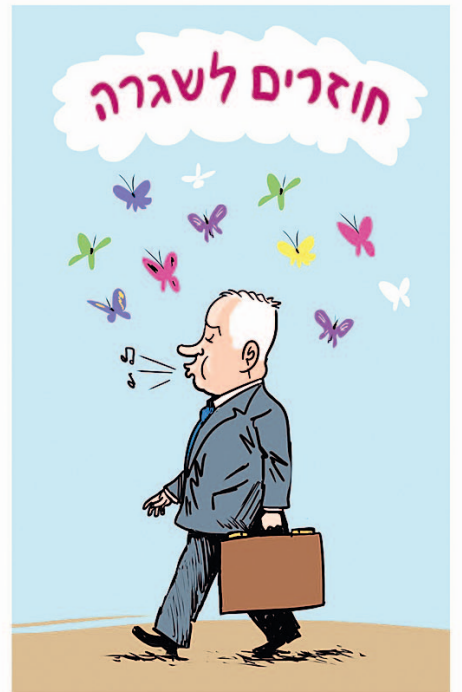
הרעיון מושתת על ההנחה הבסיסית בתורת המשחקים כי השחקנים הם תבוניים. אם השחקן התבוני יודע שי שלם מחיר בלתי־נסבל על מעשהו, ובדיוקו שגובהו של המחיר נקבע מראש ואינו בר־מיקוח, סביר להניח שיימנע מלעשותו. המטרות, מציץ אומן, יהיו כאלה שהפלטות נים יתקשו להפיק תועלת תעמולתית מהפעיה בהן, ולכן לא יופצצו בתי ספר ובתי חולים אלא רק אתרים דוגמת תחנות כוח. באופן כזה, סבור המתמטיקאי, יימסר ההדק לידי הפלסטינים, שיאולצו להחליט אם רצונם לירות בראשם.

באותו ראיון מספר אומן שאינו קורא עיתונים ואינו צור פה בטלוויזיה. אלמלא התנור מהכרת העובדות המוצגות באמצעי התקשורת, היה יודע כי כדי למנוע מתושבי עזה חשמל ומים אין צורך להפציץ דבר. אספקתם נתונה בידיו. אם איננו מחשיכים את הרצועה כליל, או מצמיאים ומרעיבים את תושביה עד מוות, הרי זה מסיבות הומניות טריות ופוליטיות, ואין נוסחה מתמטית שיכולה לחלץ אותנו מהדילמות הכרוכות בכך. מנהיגי חמאס, הג'יהאד ושאקנאי האיסלאם המקננים ברצועה אינם נענים לכי ללי תורת המשחקים. ההתמקחות האלימה איתם כרוכה בניחושים ורמזים. הפקדת ההכרעות בידי מנגנון אל־חזור מתאימה לסרטי אימה ולא למציאות.

אפשר להעניק לאומן הנחה בגין התבצרותו בדיסציפלינה המדעית שבה התמחה. עם זאת, מוזר בעיניי שחתן פרס נובל לכלכלה אינו מזהה את ההשלכות הפוליטיות הנובעות ממחקריו של עמית ישראלי שאף הוא זכה בפרס הוזה. האם ישראל אומן לא מכיר את מחקריו של פרופ' דניאל כהנמן, המלמדים על משקלו של הפן הלא־תבוני בהחלטותיו של האדם? אומן הוא מתמטיקאי וכהנמן הוא פסיכולוג. בכל הנוגע לחיזוי התנהגותם של יחידים וחברות, גדול תוקפה של הפסיכולוגיה הניסויית מתוקפה של המתמטיקה המופשטת.

עוד יותר מפליאה היא התעלמותו של אומן ממניעיו שלו – מניעים שאינם מתיישבים בשום אופן עם ניסיונו להחיל נוסחאות מתמטיות על התנהגות פוליטית. הפרדוקס הזה מתבטא בכותרת המשנה של הראיון: "אם אנחנו לא יודעים למה אנחנו נמצאים בישראל, לא נחזיק פה מעמד". הוא אינו מרחיב בתשובה על ה"למה" ורק מזכיר את הציונות, אבל מה פירושה של "ידיעה" בהקשר האידאולוגי? אני, למשל, איני "יודע" מדוע רצוני להיות כאן בתוך עמי, אבל אני יודע, פחות או יותר, מה אני מרגיש ויודע שרגשות הן עובדות פוליטיות המפעילות גם את אויביי.

ואם, כפי שברור בוודאי גם לאיש המדעים המדויקים, אין שום סיבה תבונית לדבקותנו בארצנו, למה נתבע מכיני העם האחר, יריבינו הפלסטינים, להיות תבוניים? ואם נחקור את הגיונם בכלים הציוניים של תורת המשחקים, האם לא ניאליץ להגיע למסקנה המרה שטרור, או התקוממות עממית, או אינתיפאדה שלישית, הם אמצעים סבירים להשתחרר מהכיבוש הישראלי? ומה שנכון לגבי שליטי עזה, נכון שבעתים לגבי יהודה ושומרון שאיש אינו שולט בהם. ■

סמדר פרי • להוריד את הלהבות

מייירים ראשון את הטלפון?

ששורר עכשיו בין שני הצדדים אף אחד לא יכול להבטיח פגישת סודית. הנה הפלונטר: לשני הצדדים יש הרבה מאוד מה להפסיד אם לא יובילו לרגיעה, ואבו־מאזן לא יבוא למפגש כדי לחזור בידים ריקות. את ההבטחות של נתניהו הוא כבר מסוגל לדקלם מתוך שינה עמוקה. לפגישה פומבית צריך להכין מראש את התוצאות. אבו־מאזן לא יכול להרשות לעצמו לחזור בלי "חבילה".

במפגש סגור שהתקיים רחוק מהשכונה שלנו שמענו, קבוצה גדולה של ישראלים, שלושה בכירים פלסטינים משתלחים באבו־מאזן בביטויים שקשה להעלות בדמיון הכי פרוץ. על ההיצמדות שלו לכיסא, על אי־אמירת אמת, על ניצול מעמדו, ובעיקר על שחיתות. ואז, עולם כמנהגו נוהג, הישראלים עברו למתוח ביקורת על נתניהו. לפי עדות מומחה, נתניהו מתנהל כמי שפוגד לחטוף כדור בראש, כמו רבין, אם יאמץ מהלך מדיני אמיץ ויחזור להתחייבות לשתי מדינות לשני עמים.

לעבאס, בדיוק כמו לנתניהו, אין יורש ואין מחליף. הם משחקים בקלפים פתוחים. שניהם בסופו של יום מעוניינים לשמור על הסטטוס־קוו, לחזק את הכלכלה ולשרוד בשלטון. אין סודות אפלים כסיפור הזה. שניהם יודעים שעם כל הפנטזים שהיועצים ימציאו עבורם, לא יהיה פתרון אמיתי ומלא שיחזיק מעמד בשטחים בלי לסמן גבולות על חשבון ההתנחלויות ובלי טיפול שורש במעמד דה של ירושלים. עבאס רוצה לחלק את ירושלים; נתניהו לא רוצה ולא יכול. עם זאת, שניהם צריכים להיוזר ממצב שבו קיצונים בהר הבית יבילו את האזור למלחמת דת נוראה.

בכל מקרה, כרגע חייבים לעצור את שרשרת הטרור המתגלגלת ולהוריד להבות. זה לא הזמן לעשות חשבונות מי צודק, מי מסית ומי דובר אמת. אבו־מאזן לא ירשה לעצמו לבטל את הסכם מי אוסלו, ששומרים לו על הכיסא, כדי שישראל תמשיך לבלום את הסחף לחמאס בשטחים. מצד שני, הוא בהחלט חותר לייצר אי־שקט. לא שמענו ממנו גינויים, לא יצאו מהמוקטעה מסרים של הרגעה. זאת בדיוק הסיבה שנתניהו צריך לבלוע, להרים טלפון ולייצר את הפגישה. ■

כבר חמישה ימים מסתובב ברשתות החברתיות סרטון שבו רואים צעירה ישראלית־יהודייה, בשבבים לבן לראשה, מסתובבת בסימטאות העיר העתיקה בירושלים ומקללת "מוחמד חזיר". תווי פניה ברורים לגמרי. חיילי צה"ל מרחיקים אותה, וקשישה פלסטינית רודפת אחריה בצעקות ודורשת שיענישו אותה. משהו מסעוריה העביר אליי את הסרטון, שנועד להצדיק את רצח בני הוגז הנקין. לפי הכתוביות, זאת הייתה נקמה מתוכננת והרוצחים "ריחמו" על ארבעת הילדים במכונית – "הוחכה" למידת האנושיות של הפלסטינים.

גם אצלנו מסתובבים סרטונים איומים. אפשר להתווכח אם כן או לא התפרצה אינתיפאדה שלישית, מה שברור הוא שאנחנו שקועים עמוק במעגל של שנאה־אלימות־נקמה. לא לשכוח, לפני שלושה שבועות חשף שר הביטחון יעלון כי ישראל יודעת מי הם שורפי בני משפחת דובאשה מכפר דומא. האב, האם והתינוק מתו בייסורים, והיתום הקטן אחמד מאושפז בשיבא. מעצרים? אחד מבני המשפחה שהיה עד ראייה לאירוע המחריד מסר תיאור מפורט של שני צעירים שזרקו את בקבוקי התבערה וניסו לרדוף אחריה. בצד הישראלי מתעקשים שהראיות, גם אם ידועים הרבה יותר פרטים ממה שיצא לתקשורת, לא יהיו קבילות בבית המשפט.

לא משנה מה הם יודעים או חושבים אחד על השני, נתניהו ואבו־מאזן חייבים להיפגש בארבע עיניים, בלי מתווכים. לטובת העניין לא כדאי להכניס לתמונה את איסי (שמעכב את שיגור השגריר המצרי החדש לתל־אביב) או את המלך עבראללה (שלא עונה לטלפונים של נתניהו) או את באן קי מון, מזכ"ל האו"ם. מי ירים ראשון את הטלפון? נתניהו חזק יותר, והוא זה שקרא לאבו־מאזן לנהיג איתו "בלי תנאים מוקדמים". הוא גם זרק הערה שהוא מוכן אפילו לאכול פלאפל ברמאללה.

תשכחו מרמאללה. השב"כ לא ייתן לנתניהו פלאפל פלסטיני. דקות נסיעה מהלשכה למוקטעה הן סיט מבצעי. במידת האמון

לא משנה מה הם יודעים או חושבים אחד על השני, נתניהו ואבו־מאזן חייבים להיפגש בארבע עיניים. לשני הצדדים יש הרבה מאוד מה להפסיד אם לא יובילו לרגיעה, ואבו־מאזן לא יבוא למפגש כדי לחזור בידים ריקות. צריך יהיה להכין מראש את התוצאות

© כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ

אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשרד בדרך כלשהי (בכתב, בדפוס או במדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון (לרבות טקסט, איורים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) הן בגרסה טקסטואלית והן בדפים מעוצבים, לרבות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידיעות אחרונות בע"מ